

Система планування роботи викладача

Школа молодого викладача
МЦППВ

<https://www.mcppv.com.ua/>

Підготувала Анастасія Одінцева,
методистка МЦППВ

Основні навчально-методичні документи з планування навчально-виробничого процесу в ЗП(ПТ)О

- Згідно з [“Положенням про організацію навчально-виробничого процесу у професійно-технічних навчальних закладах”](#) №419 від 15.06.2006 року (зі змінами) основними навчально-методичними документами з планування навчально-виробничого процесу в ЗП(ПТ)О є:
 - ❑ Робочі навчальні плани за професіями для певного ступеня професійно-технічної освіти;
 - ❑ Робочі навчальні програми з навчального предмету, що передбачена навчальним планом;
 - ❑ Поурочно-тематичні плани з навчальних предметів;
 - ❑ Плани занять (уроків);
 - ❑ Розклад занять.

Планувальна документація викладача

- ❑ Типова навчальна програма (згідно з Держстандартом)
- ❑ Робочий навчальний план
- ❑ Робоча навчальна програма
- ❑ Поурочно-тематичний план
- ❑ План уроку
- ❑ Паспорт комплексного методичного забезпечення (паспорт кабінету)

Робочий навчальний план

Робочий навчальний план – це документ, розроблений відповідно до типового навчального плану підготовки кваліфікованих робітників з кожної професії і типової навчальної програми Державного стандарту професійно-технічної освіти з конкретних професій.

Робочий навчальний план містить:

- код і назву професії згідно з державним переліком професій з підготовки кваліфікованих робітників у ЗП(ПТ)О,
- код і назву професії, спеціальності за державним класифікатором професій,
- вказівку на освітній рівень вступника,
- обмеження щодо віку і статі, медичних показань,
- термін і ціль навчання,
- графік навчально-виробничого процесу,
- зведені дані загального фонду навчального часу в тижнях,
- перелік обов'язкових навчальних предметів, видів навчальних робіт,
- кількість годин відведених на них, послідовність їх вивчення,
- обсяг навчального часу на обов'язковий компоненту змісту професійно-технічної освіти,
- загальний фонд навчального часу,
- механізм міжпредметних зв'язків,
- форми, періодичність, терміни контролю знань, умінь і навичок учнів, їх кваліфікаційної атестації,
- перелік навчальних кабінетів, лабораторій, майстерень, полігонів, вимоги до основних обов'язкових засобів навчання та плановий рівень кваліфікації випускника.

Робоча навчальна програма

Робоча навчальна програма – це документ, що **визначає зміст і обсяг знань і умінь здобувачів освіти.**

У ЗП(ПТ)О навчальні програми розробляються фахівцями, що викладають навчальний курс, **на основі типових програм з урахуванням пропозицій замовників кадрів**, з тих навчальних предметів, що формують відповідні професії, специфіки професії.

Робочі навчальні програми з **загальноосвітніх предметів розробляються на основі навчальних програм для загальноосвітніх навчальних закладів для 10-11 класів** (Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти, 2011 рік).

Поурочно-тематичний план

Поурочно-тематичний план – складається викладачем у відповідності до робочих навчальних програм. Поурочно-тематичний план є:

- документом багаторазового користування;
- розглядається та схвалюється на засіданні методичних комісій;
- МК рекомендується до затвердження;
- затверджується заступником директора з навчально-виробничої роботи;
- закріплюється печаткою навчального закладу.

Складання поурочно-тематичного плану починається з аналізу змісту навчальної дисципліни. **Головна вимога до поурочно-тематичного плану – відображення динаміки розвитку цілей навчання від уроку до уроку:** ознайомлення, формування, вдосконалення знань, умінь і навичок.

Поурочно-тематичний план розробляється **до початку занять відповідно до навчального плану і програми предмета (дисципліни) для визначення системи знань і своєчасної підготовки занять.**

При розробці поурочно-тематичного плану необхідно визначити обсяг навчального матеріалу, який вивчається на кожному уроці, встановити внутрішньопредметні зв'язки, вивчити рівень підготовки здобувачів освіти для засвоєння навчального матеріалу, проаналізувати міжпредметні зв'язки та зв'язок з виробничим навчанням, вибрати наочні засоби навчання.

Комплексне методичне забезпечення

Це розробка і створення оптимальної системи навчально-методичної документації і засобів навчання, необхідних для повного і якісного навчання професіям у термін, що визначено навчальним планом.

Система оформлення паспортів комплексного методичного забезпечення.

Комплексне методичне забезпечення **фіксується в паспорті кабінету**. Це документ, в якому відображена система навчально-методичної документації і засобів навчання з предмета, обладнання кабінету / майстерні.

КМЗ предмета вміщує:

- навчальну документацію (навчальний план, навчальну програму, поурочно-тематичний план, план уроку);
- навчально-методичну літературу.
- засоби навчання для здобувачів освіти (довідники, креслення, рекомендації для виконання практичних / лабораторних робіт, комплекти інструкційно-технологічної документації);
- дидактичні засоби (наочні посібники, технічні засоби навчання, дидактичні матеріали для здобувачів освіти, засоби для контролю знань та вмінь);
- навчальне обладнання.

План уроку теоретичного навчання

План уроку теоретичного навчання є особистим робочим документом викладача і складається ним за довільною формою **відповідно до робочої навчальної програми та поурочно-тематичного плану з дотриманням педагогічних та методичних вимог**. За умови проведення уроків у паралельних групах викладач може скласти один план уроку, але слід враховувати особливості проведення уроку в різних групах.

План уроку **складається відповідно до типу уроку**:

- урок вивчення нового матеріалу (розповідь, лекція, бесіда та інше);
- урок закріплення і удосконалення нових знань, умінь, навичок (лабораторно-практичні заняття, самостійна робота, вправа, семінар, бесіда);
- урок узагальнення і удосконалення нових знань, умінь, навичок (ділова гра, конкурс, конференція, аналіз конкретних ситуацій);
- контрольньо-перевірочний урок (контрольна робота, опитування, залік та інше);
- комбінований урок (використовуються елементи деяких попередніх видів уроку).

Схема взаємозв'язку **дидактичної структури і методичної підструктури** уроку:

- організаційна частина;
- актуалізація знань;
- формування нових знань;
- застосування знань, формування вмінь і навичок;
- підведення підсумків.

Структура уроку

Урок вивчення нового матеріалу:

- організаційна частина;
- актуалізація знань;
- формування нових знань;
- підведення підсумків.

Урок закріплення і удосконалення нових знань, умінь, навичок:

- організаційна частина;
- актуалізація знань;
- застосування знань, формування вмінь і навичок;
- підведення підсумків.

Урок узагальнення і удосконалення нових знань, умінь, навичок:

- організаційна частина;
- актуалізація знань;
- підведення підсумків.

Контрольно-перевірочний урок:

- організаційна частина;
- актуалізація знань;
- підведення підсумків.

Комбінований урок:

- організаційна частина;
- актуалізація знань;
- формування нових знань;
- застосування знань, формування вмінь і навичок;
- підведення підсумків.

Вимоги до планування уроку

Дидактичні вимоги до структури уроку:

- структура уроку повинна відображати **логічну послідовність** всіх кроків навчання;
- кількість структурних елементів на уроці повинна бути **оптимальною**;
- **тривалість** кожного структурного елемента залежить від його, змісту і ролі у досягненні основної дидактичної мети уроку;
- структура уроку повинна бути **гнучкою**: викладач має можливість змінити структуру уроку в залежності від ситуації;
- зміст кожного структурного елемента повинен бути логічним, **доступним і посильним**.

Визначення цілей і задач уроку:

- **навчальна** – домогтися міцного засвоєння системи знань, основних ідей та методів науки, її досягнень, сформуванню вміння, пояснювати факти на підставі причинно-слідчих зв'язків, закономірностей;
- **розвивальна** – сприяти розвитку мови, мислення, пам'яті, сприйняття, уваги, спостережливості, активності й самостійності здобувачів освіти, сформуванню у них способів пізнавальної діяльності, прививати уміння і навички навчальної роботи, узагальнені пізнавальні уміння.
- **виховна** – сприяти формуванню наукового світогляду, здійснювати сумлінне, естетичне, патріотичне і трудове виховання, розвивати навички індивідуальної і колективної праці.

План проведення лабораторно-практичної роботи

План проведення лабораторно-практичної роботи відображає

- короткий зміст,
- порядок організації,
- порядок виконання роботи та, при необхідності,
- графік переміщення здобувачів освіти (при необхідності) за навчальними місцями.

З метою забезпечення ефективної організації лабораторно-практичних занять викладачем **розробляються інструктивно-технологічні картки**, де вказуються

- мета,
- зміст,
- послідовність виконання учнями завдань,
- перелік інструментів, обладнання і матеріалів,
- правила безпеки праці під час виконання роботи,
- контрольні питання самоперевірки.

Успіхів у професійному зростанні!

Підготувала Анастасія Одінцева,
методистка МЦППВ